

OBSAH

I. VŠEOBECNÁ PSYCHIATRIA

1. História psychiatrie a hlavné smery jej rozvoja (J. Kafka)	15
Krátky prehľad histórie	15
Starovek	15
Stredovek	16
Novovek	17
Pojem psychiatria a hlavné smery rozvoja psychiatrie	17
Dynamická psychiatria	18
Psychoanalýza	18
Antropologická psychiatria	22
Daseinsanalýza	24
Logoterapia	24
Existenciálna psychoterapia	25
Humanistická psychoterapia	25
Transpersonálna psychológia	25
2. Diagnostika v psychiatrii (J. Kafka)	26
Spôsob vyšetovania v psychiatrii	27
Všeobecné základné psychiatrické vyšetrenie	27
Objektívna anamnéza	27
Vlastné psychiatrické vyšetrenie	28
Objektívny nález	31
Somatické a neurologické vyšetrenie	34
Psychopatologický rozbor a záver psychiatrického vyšetrenia	34
Špeciálne vyšetrovacie metódy	35
Psychodiagnostika	35
Narkoanalýza	36
Metódy používané v neurológii	37
3. Psychopatológia 1 (J. Kafka)	39
Vnímanie a poruchy vnímania	40
Poruchy celkového vnímania	40
Ilúzie	40
Halucinácie	41
Psychosenzorické poruchy	42
Myslenie a poruchy myslenia	42
Elementy myslenia	42
Operácie myslenia	42
Dynamické (kvantitatívne) poruchy myslenia	43
Štruktúrálnno-obsahové poruchy myslenia	43
Poruchy pojmov	43
Poruchy operácií myslenia	43

Poruchy plynulosti myslenia	43
Globálne poruchy myslenia	44
Bludy	44
Pamäť a poruchy pamäti	45
Hypermnézia	46
Hypomnézia	46
Amnézia	46
Dysmnézie	47
Emotivita a poruchy emotivity	47
Globálne poruchy emotivity	49
Poruchy intenzity a trvania emotivity	49
Patologická nálada	49
Patologický afekt	50
Patologická vášeň	50
Poruchy obsahov emócií	50
Správanie a poruchy správania (konania)	50
Poruchy jednotlivých fáz správania	52
Poruchy prípravnej fázy	53
Poruchy fázy rozhodovania	53
Poruchy fázy rozhodnutia	53
Poruchy fázy realizácie	53
Globálne poruchy správania	55
Rudimentárne poruchy správania	55
Anankastické správanie	55
Patologické návyky a zvyky	56
4. Psychopatológia 2 (J. Kafka)	57
Vedomie a poruchy vedomia	57
Vedomie ako funkcia ľudského mozgu, ako stav bdenia a spánku	57
Vedomie ako schopnosť človeka uvedomiť si svoju existenciu a svoj vzťah k okoliu	58
Poruchy reči	58
Poruchy pozornosti	59
Vlastné poruchy vedomia	60
Poruchy spánku	60
Poruchy bdenia a uvedomovania	60
Poruchy uvedomovania si svojej existencie a vzťahu k okoliu	61
Osobnosť a poruchy osobnosti	62
Temperament	62
Dynamická štruktúra osobnosti	63
Vlastnosti	63
Motivácia	63
Charakter	63
Vývoj osobnosti	64
Spôsoby štúdia osobnosti	64
Poruchy tempa osobnosti	64
Zvýšenie tempa osobnosti	65
Zníženie tempa osobnosti	65
Kolísanie tempa osobnosti	65
Poruchy dynamickej štruktúry osobnosti	65
Poruchy vlastností a črt osobnosti	65
Poruchy motivácie, najmä poruchy záujmov	65
Poruchy charakteru	65
Poruchy vývoja zrelosti osobnosti, poruchy formátu osobnosti	65
Globálne poruchy osobnosti	66
Intelekt a poruchy intelektu	68
Učenie a poruchy učenia	68
Syndromológia	69
Syndrómy prejavujúce sa porušenou integralitou ľudského bytia	70
Syndrómy prejavujúce sa poruchou integrity psychického života (syndrómy psychickej dezintegrácie)	71
Syndrómy jednotlivých psychických funkcií	71

Syndrómy porúch vnímania	71
Syndrómy porúch myslenia	71
Syndrómy porúch pamäti	71
Emotívne syndrómy	72
Syndrómy porúch konania	72
Zložené syndrómy	72
5. Etiológia a patogenéza (J. Kafka)	74
Etiológia	74
Dispozičné faktory	74
Precipitačné alebo bezprostredne pôsobiace faktory	75
Perpetuujuce faktory	75
Patogenéza	75
6. Liečba v psychiatrii (J. Kafka)	77
Biologické liečebné metódy	77
Psychofarmakoterapia	78
Psychofarmaká pôsobiace na bdelosť	79
Psychofarmaká pôsobiace na náladu	81
Psychofarmaká pôsobiace na zlepšenie psychickej integrácie	83
Rehabilitačná liečba	85
Liečba prácou	86
Liečebná telesná výchova	86
Kultúrno-rekreačná činnosť	86
Fyzikálna liečba	86
7. Psychoterapia (J. Kafka)	88
Psychoterapeutické smery	89
Komunikačná psychoterapia	90
Rogersovská psychoterapia	90
Behaviorálna psychoterapia	91
Psychoterapeutické techniky	91
Techniky individuálnej psychoterapie	91
Techniky skupinovej psychoterapie	93
8. Starostlivosť o duševne chorých, preventívne opatrenia (J. Kafka)	96
Prvá pomoc v psychiatrii	96
Ošetrovanie duševne chorých	97
Organizácia psychiatrickej starostlivosti	98
Historický úvod	98
Súčasný stav psychiatrickej starostlivosti	98
Reforma psychiatrickej starostlivosti	100
Nové formy psychiatrickej starostlivosti	102
Psychiatrické odbory	102
Výskum v psychiatrii	103
Prevencia v psychiatrii	104
II. ŠPECIÁLNA PSYCHIATRIA	
9. Úvod do špeciálnej psychiatrie a klasifikácia duševných porúch a chorôb (J. Kafka)	109
Klasifikácia duševných porúch a chorôb	110
10. Psychoreaktívne poruchy (J. Kafka)	113
Etiopatogenéza psychoreaktívnych porúch	114
Klasifikácia psychoreaktívnych porúch	115
Klinický obraz psychoreaktívnych porúch	115
Patologická reakcia	115
Patologický reaktívny stav	117
Reaktívny stav po prekonanej psychickej traume	117
Reaktívny stav na základe porúch prispôsobovania sa (adjustácie)	117

Reaktívna psychóza (reaktívna psychogénna psychóza)	118
Akútna stresová reakcia	118
Reaktívna psychóza	118
Indukovaná psychóza (folie à deux)	119
Diagnóza psychoreaktívnych porúch	119
Priebeh psychoreaktívnych porúch	119
Liečba psychoreaktívnych porúch	119
11. Neurózy (J. Kafka)	121
Etiopatogenéza neuróz	121
Výskyt neuróz	123
Klasifikácia neuróz	123
Klinický obraz neuróz	124
Najčastejšie symptómy neuróz	124
Syndrómy neuróz	125
Formy neuróz, neurotické choroby	126
Nutkavé poruchy	126
Konverzná a disociačná forma neurózy, hystéria	126
Somatoformné neurotické poruchy, neurasténia	127
Somatoformné neurotické poruchy, hypochondria	128
Hraničné neurotické poruchy	128
Situačné neurotické poruchy	129
Chorý človek, neurotik	129
Diagnóza neuróz	129
Spôsob vyšetrenia	129
Diferenciálna diagnóza	130
Priebeh neuróz	130
Liečba a prevencia neuróz	130
12. Psychopatie (J. Kafka)	133
Pojem psychopatia	133
Etiopatogenéza psychopatií	134
Výskyt psychopatií	134
Diagnóza psychopatií	134
Spôsob vyšetrenia	134
Diferenciálna diagnóza	135
Klasifikácia psychopatií	135
Klinický obraz psychopatií	136
Paranoidná psychopatia	137
Schizoidná psychopatia	137
Explozívna psychopatia	137
Hysterická psychopatia	138
Anankastická psychopatia	138
Astenická (závislá) psychopatia	138
Úzkostná (vyhýbavá) psychopatia	139
Asociálna (disociálna) psychopatia	139
Hraničná psychopatia	140
Priebeh psychopatií	140
Liečba a prevencia psychopatií	140
13. Afektívne poruchy (J. Kafka)	142
Etiológia a patogenéza afektívnych porúch	143
Klasifikácia afektívnych porúch	144
Klinický obraz afektívnych porúch	145
Manická epizóda (mánia)	146
Depresívna epizóda (endogénna depresia)	147
Bipolárna afektívna porucha (manicko-melancholická psychóza)	147
Rekurentné depresívne poruchy	148
Perzistentné afektívne stavy	149

Diferenciálna diagnóza afektívnych porúch	149
Priebeh a prognóza afektívnych porúch	151
Liečba afektívnych porúch	151
Liečba mánie	151
Liečba depresie	151
Liečba bipolárnej afektívnej poruchy	152
Liečba rekurentnej depresívnej poruchy	152
Liečba perzistentných afektívnych stavov	152
Pracovné a právne posudzovanie afektívnych porúch	153
14. Paranoidné poruchy (J. Kafka)	154
Syndróm patologickej žiarlivosti	154
Erotomanický syndróm	154
Reformátorský syndróm	155
Inventórny syndróm	155
Hypochondrický syndróm	155
Etiopatogenéza paranoidných porúch	155
Klasifikácia paranoidných porúch	156
Parafrénia	156
Etiológia parafrénie	156
Klinický obraz parafrénie	156
Priebeh parafrénie	157
Diagnóza parafrénie	157
Liečba parafrénie	158
Paranoja	158
Etiopatogenéza paranoje	158
Klinický obraz paranoje	158
Senzitívna vzťahovnosť	159
Paranoidné poruchy	159
Diagnóza paranoje a paranoidných porúch	159
Priebeh paranoje a paranoidných porúch	160
Liečba paranoje a paranoidných porúch	160
15. Schizofrénia (J. Kafka)	162
Výskyt schizofrénie	162
Etiopatogenéza schizofrénie	163
Patogenéza schizofrénie	163
Príznaky schizofrénie	164
Klasifikácia schizofrénie	166
Klinický obraz schizofrénie	166
Paranoidná forma schizofrénie	166
Hebefrenická forma schizofrénie	167
Katatonická forma schizofrénie	168
Simplexná forma schizofrénie	168
Iná schizofrénia	168
Reziduálna schizofrénia	168
Schizotypové stavy	169
Iné psychotické poruchy	169
Priebeh a prognóza schizofrénie	169
Diagnóza schizofrénie	170
Liečba schizofrénie a jej foriem	171
Liečba schizotypových stavov	172
Liečba akútnych psychotických porúch	172
Pracovné a právne posudzovanie schizofrénie	172
Zmiešaná psychóza (schizoafektívne poruchy)	172
Klinický obraz zmiešanej psychózy	173
Priebeh a prognóza zmiešanej psychózy	173
Diagnóza zmiešanej psychózy	174
Liečba zmiešanej psychózy	174

16. Symptomatické psychické poruchy (V. Frank)	175
Základné pojmy	175
Z histórie problematiky	175
Etiológia a patogenéza symptomatických psychických porúch	176
Klinický obraz symptomatických psychických porúch	176
Diagnóza a diferenciálna diagnóza symptomatických psychických porúch	177
Liečba symptomatických psychických porúch	177
Prognóza a prevencia symptomatických psychických porúch	178
Psychické poruchy pri infekčných chorobách	178
Psychické poruchy pri poruchách niektorých orgánov a systémov	178
Psychické poruchy pri intoxikáciách	179
Psychické poruchy pri endokrinopatiách	179
17. Organické psychické poruchy (V. Frank)	181
Obsah, pojem, klasifikácia	181
Demencie	181
Psychické poruchy pri infekciách CNS	181
Psychické poruchy pri syfilise CNS	182
Poúrazové psychické poruchy	183
Psychické poruchy pri mozgových nádoroch	184
Psychické poruchy pri epilepsii	185
18. Samovraždy a samovražedné pokusy (A. Stančák, J. Kafka)	187
Historický prehľad	187
Epidemiológia samovražednosti	189
Klasifikácia samovrážd a samovražedného správania	189
Formy samovrážd	189
Etiológia samovražedného správania	190
Determinačné faktory	190
Precipitačné faktory	190
Prevencia a liečba samovražednosti	190
19. Poruchy spôsobené zneužívaním psychoaktívnych látok (drogové závislosti) (J. Kafka)	192
Priebeh drogovej závislosti	194
Liečba drogovej závislosti	194
Klasifikácia porúch pri užívaní psychoaktívnych látok	195
Poruchy spôsobené zneužívaním tabaku	195
Poruchy spôsobené zneužívaním opiátov	195
Poruchy spôsobené zneužívaním kanabisu	196
Poruchy spôsobené zneužívaním sedatív a hypnotík	196
Poruchy spôsobené zneužívaním kokaínu	196
Poruchy spôsobené zneužívaním psychostimulancií	196
Poruchy spôsobené zneužívaním prchavých látok	197
Poruchy spôsobené zneužívaním viacerých drog	197
Alkoholizmus	197
Epidemiológia alkoholizmu	198
Etiopatogenéza alkoholizmu	198
Klasifikácia a klinika alkoholizmu	199
Alkoholická intoxikácia	199
Závislosť od alkoholu	199
Delírium tremens	200
Alkoholické psychózy	200
Korsakovova psychóza	201
Alkoholická demencia	201
Reziduálne stavy spôsobené alkoholom	201
Fetálny alkoholický syndróm	201
Diagnóza alkoholizmu	202
Liečba alkoholizmu	202
Pracovné a právne posudzovanie alkoholizmu	204

20. Psychosexuálne poruchy (Š. Safko)	205
Poruchy sexuálneho vývoja	205
Sexuálne dysfunkcie	205
Sexuálne dysfunkcie u mužov	205
Poruchy sexuálnej apetencie	205
Poruchy erekтивности	206
Poruchy ejakulácie	206
Sexuálne dysfunkcie u žien	207
Poruchy sexuálnej apetencie	207
Poruchy orgazmu	207
Algopareunia a dyspareunia	207
Vaginizmus	207
Liečba sexuálnych dysfunkcií	207
Sexuálne deviácie	208
Úchylný spôsob ukojenia sexuálneho pudu	208
Úchylný objekt ukojenia sexuálneho pudu	209
Etiológia sexuálnych deviácií	209
Liečba sexuálnych deviácií	209
21. Pedopsychiatria (J. Pečeňák)	211
Diagnóza v pedopsychiatrii	211
Prvovýšetrenie	211
Anamnéza	212
Vyšetrenie pacienta	212
Špeciálna časť	213
Mentálna retardácia	213
Vývojové poruchy	214
Pervazívne vývojové poruchy	214
Poruchy správania a emócií	215
Iné poruchy so začiatkom v detstve alebo adolescencii	217
Poruchy v príjme jedla	218
22. Mentálna retardácia (V. Frank)	220
Pojem, charakteristika	220
Etiológia mentálnej retardácie	220
Exogénna etiológia	220
Genetická etiológia	221
Patogenéza mentálnej retardácie	221
Klinický obraz mentálnej retardácie	222
Diagnóza a diferenciálna diagnóza mentálnej retardácie	223
Rehabilitácia a liečba mentálnej retardácie	223
Prevenencia a prognóza mentálnej retardácie	224
23. Gerontopsychiatria (Š. Safko)	225
Demencie	225
Primárne degeneratívne demencie	225
Alzheimerova choroba	225
Pickova choroba	226
Parkinsonova choroba	227
Primárne demencie zápalového pôvodu	227
Sekundárne demencie	227
Cerebrovaskulárne poruchy	227
Pseudoneurastenický syndróm	227
Vaskulárne demencie (multiinfarktová demencia, MID)	228
Kvalitatívne poruchy vedomia	229
Afektívne poruchy	229
Paranoidné psychózy	229
Starostlivosť o gerontopsychiatrických pacientov	230

24. Súdna psychiatria (J. Kafka)	231
Vyšetrovacie metódy a súdna expertíza	231
Štúdium spisov	232
Vlastné psychiatrické vyšetrenie	232
Záver posudku	232
Právny význam duševných porúch	232
Oblasť trestného práva	232
Nepríčetnosť	233
Zmenšená príčetnosť	233
Ochranné liečenie	234
Vyšetrenie duševného stavu obvineného a svedka	234
Oblasť občianskeho a rodinného práva	234
Spôsobilosť na právne úkony	234
Manželstvo a rodičovstvo	234
Zodpovednosť za spôsobenú škodu	235
Oblasť správneho práva	235
Postavenie duševne chorého v spoločnosti	235